

Всі — на комуністичний суботник!

СПАДКОЄМЦІ великого почину

Сьогодні вся наша країна відзначає 50-річчя з дня першого комуністичного суботника, який відбувся в залізничному депо Москва-Сортивальна. 12 квітня 1919 року 13 комуністів і двоє співчуваючих після трудової зміни залишилися в цехах для надурочної роботи. Створені ними дві бригади за ніч відремонтували три паровози.

Майже через місяць, 10 травня 1919 року, робітники Московсько-Казанської залізниці у відповідь на заклик Центрального комітету партії: «взялися за роботу по-революційному» — вийшли на перший масовий суботник.

Володимир Ілліч Ленін побачив у героїчній праці робітників, які вирішили безкорисливо трудитися у фонд суспільства, вірець нової свідомості, соціалістичної дисципліни, живі паростки комунізму. У своїй статті «Великий почин» В. І. Ленін розцінив масові суботники робітників як подію всесвітньо-історичного значення.

Першого травня 1920 року відбувся всеросійський суботник, в якому брав участь Ілліч. Другого дня він написав статтю «Від першого суботника на Московсько-Казанській залізничній до всеросійського суботника-майовки». «Ми будемо, — писав Ленін, — роки і десятиріччя працювати над застосуванням суботників, їх розвитком, розповсюдженням, покращанням, впровадженням у звичай. Ми прийдемо до перемоги комуністичної праці!»

В. І. Ленін заповідав всебічно підтримувати великий почин, і трудящі нашої країни у відповідь на заповіт Ілліча наслідували трудовий подвиг першопрохідників комуністичної праці. Безсмертні ленінські слова завжди в серцях і думках мільйонів, вони кличуть трудівників до нових звершень. Славні традиції комуністичних суботників живуть і розвиваються нині у масовому соціалістичному змаганні, рухові за комуністичну працю. Приймаючи естафету від батьків, спадкоємці великого почину втілюють сьогодні свою комуністичну впевненість, вірність ленінським ідеям боротьби за вищу продуктивність праці, за висо-

ку трудову дисципліну в змаганні на честь 100-річчя з дня народження В. І. Леніна.

Разом з усім народом беруть активну участь у соціалістичному змаганні за дострокове виконання п'ятирічки трудящі глухі — члени УТОГ. У перших рядах йдуть колективи і ударники комуністичної праці, які показують зразки самовідданості, організованості, високої дисципліни і свідомості. Зараз у нашому Товаристві налічується понад 6 тисяч ударників комуністичної праці, з них понад 3300 робітників підприємств системи УТОГ. Колективи 20 цехів і близько 100 бригад підприємств УТОГ завоювали право називатись цехами і бригадами комуністичної праці.

Треба і далі розвивати рух за комуністичну працю, спрямовуючи творчу ініціативу робітників і інженерно-технічних працівників УВП на підвищення економічної ефективності виробництва, на найбільш повне використання виробничих потужностей і фондів підприємств, на поєднання матеріальних і моральних стимулів праці.

«Всі члени Українського товариства глухих за велінням серця сьогодні беруть участь у Всесоюзному масовому суботнику. На учбово-виробничих підприємствах пройшли масові збори робітників. Господарські керівники, партійні, профспілкові, комсомольські, утовіські первинні організації УВП, а також колективи установ і організацій УТОГ намітили плани проведення ювілейного суботника, забезпечення нормальних умов для плідної роботи трудящих по випуску продукції, по благоустрою території підприємств, вулиць, парків, скверів, по упорядкуванню і прибиранню будинків культури, клубів, гуртожитків тощо.

Важливо зробити так, щоб на суботнику панувала організована атмосфера, повна радісної піднесеності, щоб у пам'яті людей назавжди залишилась ця славна подія нашого суспільного життя, зв'язана з ім'ям великого Леніна.

СЬОГОДНІ, 12 КВІТНЯ — ВСІ НА МАСОВИЙ СУБОТНИК!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАІН, ЄДНАЙТЕСЯ!

наше ЖИТТЯ

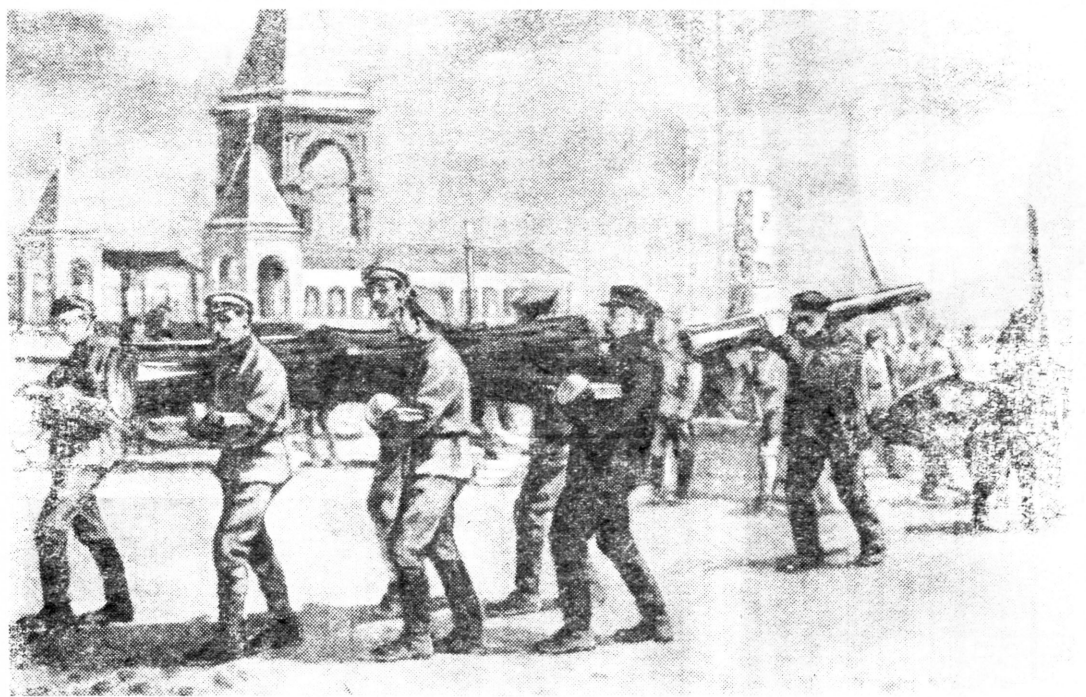
РІК ВИДАННЯ 2-й
Газета виходить
щотижня

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

№ 15 (93)

Субота, 12 квітня 1969 року

Ціна 2 коп.

В. І. ЛЕНІН НА СУБОТНИКУ.

Художник М. СОКОЛОВ.

ВІДЗНАЧИМО 50-РІЧЧЯ ПЕРШОГО КОМУНІСТИЧНОГО СУБОТНИКА УДАРНОЮ ПРАЦЕЮ!

Як весняне свято

ЛьВІВ. Як радісне весняне свято, відзначають ювілейний комуністичний суботник робітники і службовці Львівського УВП-2. На підприємстві створено організаційний штаб проведення суботника.

«У фонд п'ятирічки» — під таким закликом пройшли загальні збори колективу підприємства, на яких були обговорені завдання кожної бригади, дільниці, цеху 12 квітня. Робітники трудяться на своїх робочих місцях, випускаючи традиційну продукцію. Адміністративний персонал займається благоустроєм території підприємства.

М. ГДИЧІНСЬКИЙ.

З найбільшою продуктивністю

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. Колектив швейників Івано-Франківського УВП вирішив відробити на суботнику без усякої оплати 8 годин. На підприємстві визначено обсяг робіт, що намічено здійснити 12 квітня. В цей день вирішено випустити продукції майже на 10 тисяч карбованців.

Проведення суботника сплановано так, щоб використати кожну робочу годину з найбільшою продуктивністю.

П. САПРИКІН.

День трудової вахти

ЖДАНОВ. Ініціативу трудящих Києва, Жданова та Кам'янець-Подільського організувати соціалістичне змагання міст республіки по благоустрою, яку схвалив Центральный Комітет КН України, гаряче підтримує колектив Ждановського УВП.

12 квітня робітники і службовці підприємства проведуть прибирання території, при-

міщень цехів, наведуть порядок у складуванні металу. Ремонтно-механічна група понад план зробить середній ремонт двох цвяхових автоматів і пресножиць.

Колектив металістів докладає всіх зусиль, щоб достроково завершити виробничі завдання квітня місяця.

Б. ПЕТРУХА.

Усім колективом

КИЇВ. 12 квітня вранці члени колективу Київського дослідного підприємства, як завжди, займуть свої робочі місця. До кінця зміни трудівники пластмасового, складального, заготівельного відділення експериментального та частково ремонтного цехів дали слово виготовити 1200 штук штепсельних з'єднань, 1000 квартирних щитків, 500 сантехнічних виробів та іншої продукції — всього на суму близько 10 тисяч карбованців. Одноден-

ний заробіток буде передано у фонд п'ятирічки.

Робітники інших цехів та працівники контори, весь адміністративний персонал будуть зайняті на впорядкуванні подвір'я підприємства. Намічено вимостити плитами 50 погонних метрів дороги, посадити 50 дерев і 1000 кущів, а також висадити квіти. Крім цього, будуть прибрані виробничі й складські приміщення, помити вікна.

П. БУКОВІНСЬКИЙ.

ЗНАМЕННА ДАТА

ОДЕСА. В дні підготовки до ювілейного комуністичного суботника колектив Одеського УВП-3 працював з подвоєною енергією. Ливарники, штампувальники, пластмасовики, токарі активно готувались до цієї знаменної дати.

На суботнику підприємство буде виготовляти крани, запорні пристрої, вироби з пластма-

си, маслофільтри для автомашин та іншу продукцію.

Активну участь у суботнику візьмуть наші комсомольці. Ударник комуністичної праці токарь В. Стельмашук від імені всіх комсомольців підприємства закликав молодь ударною працею відзначити цей день.

Є. ЯКОВЕНКО.

СЬОГОДНІ — ДЕНЬ КОСМОНАВТИКИ

Наша Батьківщина — першовідкривач і першопроходець космічних трас. Вісім років тому громадянин Радянського Союзу Юрій Гагарін вперше в світі здійснив космічний політ. За час, що минув відтоді, наша Вітчизна зробила великий крок вперед.

У Всесвіт було запущено понад 300 різноманітних космічних апаратів. Це — штучні супутники Землі, автоматичні міжпланетні станції для дослідження Місяця, Венери, Марса, а також одномісні та багатомісні кораблі-супутники з космонавтами на борту.

Радянські космонавти першими здійснили тривалі, багатодобові групові польоти, вихід у відкритий космос. Вони першими перейшли з одного космічного корабля в другий на орбіті.

Значне місце в освоєнні космічного простору займають супутники серії «Космос». Їх використовують для перевірки правильності вирішення різних науково-технічних завдань.

У праці на землі і на шляху до далеких небесних світів, радянські люди здійснюють все нові і нові славні діла в ім'я великої мети — комунізму.

ПОЗДОРОВЛЕННЯ ЮВІЛЯРУ

У зв'язку з п'ятидесятиріччям з дня народження заступника голови президії ЦП УТОГ Марії Іонівни Неплюй колегія Міністерства соціального забезпечення УРСР і президія Центрального правління Українсь-

кого товариства глухих надіслали ювіляру теплі поздравлення, побажали їй доброго здоров'я, довгих років життя, нових успіхів у справі дальшого розвитку Товариства.

„МИ ПРИЙДЕМО ДО ПЕРЕМОГИ КОМУНІСТИЧНОЇ ПРАЦІ!“

В. І. ЛЕНІН.

Людина трудової слави

Багато хороших людей живе і трудиться на землі легендарної Каховки. Є серед них і члени УТОГ. Про токаря Ново-Каховського річкового порту, ударника комуністичної праці Олександра Федоровича

Фесенка хочеться коротко розповісти.
Після звільнення Каховки від німецько-фашистських загартників він почав працювати токарем у річковому порту. Всією душею віддавався своїй справі. Через два роки його було нагороджено ме-

даллю «За трудову доблесть». Трудиться Олександр Федорович у Каховському порту і тепер.
«Золоті в нього руки», — говорять про висококваліфікованого виробничника всі, хто знає його.

Ю. ТИЩЕНКО.

ВИПЕРЕДЖАЮТЬ ЧАС

Йдеться про трудову людину, яка, підвищуючи продуктивність праці, домагається перевиконання виробничих завдань день у день, щомісяця, щокварталу, з року в рік.

На фото (внизу) ви бачите двох робітників з Конотопського УВП. Різальниця Ганна Іванівна Назаренко, випереджаючи час, працює в рахунок травня 1970 року, а різальник Микола Іванович Романенко вже живе у березні 1970 року.

Ударники комуністичної праці, вони служать зразком для інших. З них беруть приклад, їх досвід наслідують.

Фото Е. РЯБКИНА.

ВИСОКЕ ЗВАННЯ

Добрим успіхам у соціалістичному змаганні домоглися члени УТОГ — робітниця Вознесенської швейної фабрики на Миколаївщині.

Працюючи в одному цеху з чужими, члени УТОГ знаходяться в перших рядах змагань. П'ять чоловік із семи завоювали високе звання ударника комуністичної праці і з місяця в місяць підтверджують його наполегливою працею.

З перевиконанням плану розпочали вони четвертий рік п'ятирічки. Л. Балагура, В. Шевченко, Т. Лівина та інші понад завдання пошили для трудящих декілька сот костюмів.

Заслуженою шаною користується в колективі районного промкомбінату ударниця кому-

ністичної праці швея Л. Толкаченко. За щомісячне перевиконання плану її прізвище занесено до Почесної книги комбінату.

Добре трудяться також В. Простакова — майстер ательє індивідуального пошиву, В. Карпенко і М. Мачаха на будові та інші.

Більшість вознесенських дівчат вміють не тільки добре працювати, але й весело відпочивати. Наприклад, Люся Балагура, Віра Шевченко та інші виступають перед глядачами з танцями, а Лариса Толкаченко — з віршами і частівками.

Н. СТЕПАНОВ.

Голова міжрайвідділу УТОГ.

Вознесенськ.
Миколаївська обл.

Ударниця комуністичної праці, ткаля Богуславської фабрики художніх виробів (Київська обл.) Надія Матійко.

Ударник комуністичної праці, слюсар Кременчуцького заводу «Дормаш» (Полтавська обл.) Іван Лисовецький.

Успішно виконав завдання першого кварталу четвертого року п'ятирічки колектив мебельників Ужгородського УВП-1. В успіхах підприємства є вклад і ударника комуністичної праці, фрезерувальника М. Русина, який виконує виробничі завдання на 120—130 процентів.

Шана за працю

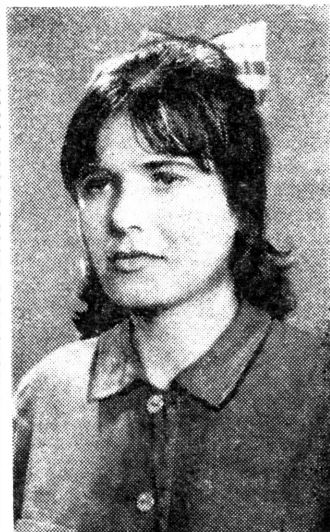
У листопаді 1958 року на Гіомський теплово-ремонтний завод прийшла працювати член УТОГ Любов Давидова. З того часу вона трудиться промисловницею на ділянці розбирання дизелів.

До виконання своїх обов'язків Любов Давидова ставиться завжди сумлінно. За наполегливу працю профспівкова організація та адміністрація підприємства вже неодноразово преміювали її, а недавно нагородили Почесною грамотою.

Бригада, в якій трудиться Л. Давидова, на честь 100-річчя з дня народження В. І. Леніна взяла зобов'язання боротися за звання бригади комуністичної праці.

Н. СОЛОДОВНИК.

Інструктор - перекладач заводу.

Ударниця комуністичної праці, швея Садгірського УВП (Чернівецька обл.) Зіна Біленька.

ОБЛАСНІ ЛЕНІНСЬКІ ЕСТАФЕТИ

Нещодавно в Сумах відбулося відкриття обласної Ленінської естафети закладів культури глухих.

— Ми зібralи в знаменний час, коли весь наш народ, все прогресивне людство розгортає підготовку до 100-річчя з дня народження В. І. Леніна, — відкриваючи естафету, сказав голова обласного штабу А. Мишинцев. — Ми свято пам'ятаємо заповіді Ілліча. Вони — дороговказ, бойова програма народу. Ленінська естафета зобов'язує нас підняти на найвищий рівень роботу закладів культури.

Символ естафети було вруче-

но директору Сумського Будинку культури П. Серикону, який заповнив присутніх:

— Наш колектив докладає всіх зусиль, щоб виконати всі умови Ленінської естафети і домогтися нових успіхів у роботі.

На закінчення відбувся концерт художньої самодіяльності Сумського Будинку культури глухих.

М. ЛУЖКОВ.
Наш нештат. кор.

У святково прибраному залі Полтавського Будинку культури глухих зібralись голови міжрайвідділів УТОГ, художні керівники, директори клубів і підприємств, ударники комуністичної праці, члени обласного штабу Ленінської естафети, що відкрилась того дня в області. Голова штабу Г. Івко розповідає присутнім про соціалістичне змагання, що набрало

широкого розмаху серед колективів підприємств і закладів культури обласного відділу УТОГ до знаменного ювілею.

Крейсер «Аврора» з космічним кораблем на борту — символ обласної Ленінської естафети передається директорів Полтавського Будинку культури тов. Забеліну.

Естафета вирушила в подорож по закладах культури УТОГ області.

Того ж дня учасники естафети поклали вінки живих квітів біля пам'ятника В. І. Леніну в Полтаві.

Н. АКСЮК.
Наш нештат. кор.

У Київському Палаці культури зібralись працівники закладів культури глухих столичної області, а також представники київських і Білоцерківського учбово-виробничих підприємств. Ознайомивши присутніх з

умовами проведення Ленінської естафети закладів культури, голова Київського облвідділу УТОГ Г. Набоченко оголошує Ленінську естафету відкритою.

Приймаючи символ Ленінської естафети, директор Київського палацу культури С. Губкін сказав:

— Я закликаю актив закладів культури налагодити роботу так, щоб гідно пронести по області Ленінську естафету і домогтися нових успіхів у підготовці до 100-річчя з дня народження В. І. Леніна.

Того дня місяць в залі Житомирського Будинку культури глухих заповнили передовики промисловості й сільського господарства, голови міжрайвідділів УТОГ і представники УВП.

Під звуки урочистого маршу хлопець і дівчина в українських костюмах винесли на сце-

ну бюст В. І. Леніна. Ознайомивши присутніх з умовами проведення обласної Ленінської естафети культосвітніх закладів, голова обласного штабу М. Ф. Руденко оголошує естафету відкритою й її символ вручає директору Будинку культури О. Тверській.

Після відкриття естафети найстаріші члени УТОГ поклали живі квіти до підніжжя пам'ятника В. І. Леніну та до пам'ятника Слави.

Т. БЕРМІН-ЗАЄЦЬ.
Наш нештат. кор.

Відкриття обласної Ленінської естафети культосвітніх закладів, присвяченої 100-річчю з дня народження Володимира Ілліча Леніна, відбулося в Дніпропетровському Будинку культури.

Після урочистої частини драмгуртківці показали присутнім виставу за п'єсою І. Евальд «Січневий вітер».

Р. ГОЛЬДМАН.
Наш нештат. кор.

У НАШИХ БІЛОРУСЬКИХ ДРУЗІВ

ЛЮДИ — ГОРДІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

На невеликому косогорі, майже в самому центрі міста, розташувалися корпуси Мінського учбово-виробничого підприємства. Поряд стоїть одноповерховий, присадуватий, зроблений з зруб, будинок. Це був єдиний цех, з якого починався шлях нашого підприємства. Та й продукція тодішня — вироби з волосу — не йде ні в яке порівняння з тією, що виробляється тепер.

Гордість нашого УВП — пружинний цех. Незмінним помічником користується його продукція на Мінському тракторному і мотоболосередному заводах, на Митищенському машинобудівному заводі та на інших підприємствах країни.

Коли із заводських воріт виїжджає колосна тракторів «Беларусь» — знайте, у їхньому створенні є частка праці наших людей, членів Білоруського товариства глухих. І ми гордімося цим.

З. Пухтунова працює на підприємстві із 1956 року. Вона одна з перших оволоділа технікою по намотуванню пружин. Одночасно вчилася у вечірній школі робітничої молоді. Свій досвід передала робітницям З. Вітер, В. Чипевич, які і зараз працюють з нею в одній зміні.

Виробничі завдання по намотуванню пружин сальника для мотоцикла «М-105» З. Пухтунова постійно перевищує.

Хорошо трудяться і ударники комуністичної праці шліфувальники О. Веремійчук, пружинники П. Ган, З. Кудрявцева, терміст М. Ляшків.

Господарем зміни називають товариші по роботі наладчика автоматів А. Міллера. До нас він прийшов без усякої спеціальності, незабаром розібрався у всіх премудростях автомату. І вже скоро тракторозаводці запрошували його на завод для консультації.

Любить А. Міллер порядок. Після роботи він не покине цех доти, поки не перевірить, що робітні місця прибрані.

Знайома працюють швейники, де начальником цеху комуніст В. Романчик. Дві зміни, в яких працює біля ста чоловік, виконують замовлення «Медгоспостачу».

Теплим словом згадує майстер зміни Є. Єржакова швеймотористку М. Седич. Двадцять три роки працює вона на УВП. Ударниця комуністичної праці, скромна і всіма шанована, вона постійно допомагає молодим своїм подругам.

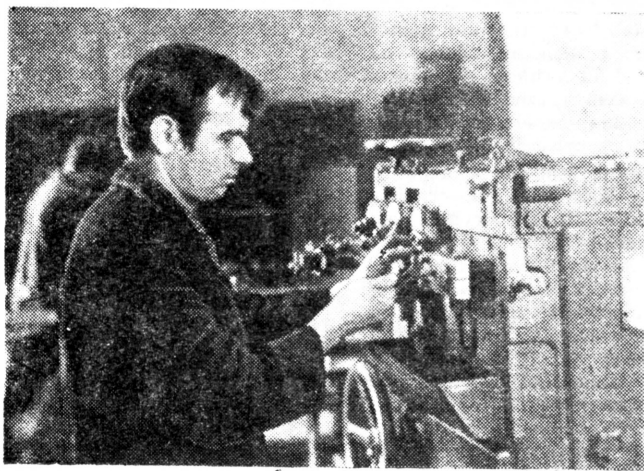
Скоро травень. Наближається

день Перемоги. Хочеться сказати декілька слів про наших колишніх воїнів, які тепер мирно трудяться на підприємстві. В роки війни Д. Гришанович служив у партизанському з'єднанні. В. Романчик бився з ворогом на берегах Волги. Робітниця пружинного цеху К. Кучинська була санітаркою польового госпіталю. Перекладач УВП Т. Сакович

служила у частині зв'язку. Всі вони зараз самовідданою працею множать успіхи всього колективу у соціалістичному змаганні за гідну зустріч 100-річчя з дня народження В. І. Леніна.

М. СИРОТКО.
Секретар парторганізації
Мінського УВП.

На фото: А. Міллер — ударник комуністичної праці, наладчик пружинно-намотувального автомату Мінського УВП.

У КОМПАКТНИЙ групі Мінського автомобільного заводу трудяться понад 260 членів БілТОГ. Важко назвати цех, в якому б не працювали наші люди. Серед них — слюсарі, токарі, свердлувальники, шліфувальники; вони провадять ремонт обладнання та інші спеціальні роботи. Багато з них мають високий розряд. І ще одне — у нас нема жодного глухого робітника, який не виконував би виробничих норм.

Адміністрація неодноразово відзначала в наказах по заводу і нагороджувала грошовими преміями тт. Овчинникова, Буянова, Кобельчука, Мальцева, Шумську, Адашкевича та багатьох інших, показники яких становлять 120—140 процентів.

Підучи назустріч 100-річчю з дня народження В. І. Леніна, колектив широко розгорнув боротьбу за звання ударника комуністичної праці. 50 чоловік уже завоювали це почесне

АВТОЗАВОДЦІ

звання. 170 чоловік взяли підвищені соціалістичні зобов'язання.

Організаційну та політико-виховну роботу серед членів нашого Товариства проводить первинна організація, комісія заводського комітету профспілки.

Багато часу ми приділяємо підвищенню кваліфікації та підвищенню загальноосвітнього рівня робітників. Тільки в цьому навчальному році у вечірню школу пішли 70 робітників з компактної групи. Два чоловіки вчаться в Політехнічному інституті, 8 — у технікумі.

В години дозвілля у два вихідні дні організовуємо поїздки за місто на озеро Нароч, влаштовуємо екскурсії і походи по місцях бойової слави наших месників, колективні по-

ходи в театри, кіно, музеї тощо.

Часто в гуртожитку влаштовуємо тематичні вечори: «Радуюсь я — мій труд вливається в труд моєї республіки», «Люди тиші», «Рівня серед рівних» та інші.

Добре зарекомендували себе наші заводські кінолюбители. На кінофестивалі, що був влаштований на заводі, наші аматори зайняли перше місце, показавши фільми «Культура і релігія», «У вільному світі», «Наш колектив». Ці ж фільми демонструвалися на республіканському огляді любительських фільмів. Керівник гуртка І. Семченков та члени гуртка А. Кона, В. Перезов та інші були нагороджені преміями. Зараз кіноаматори готують новий фільм до 100-річчя з дня народження В. І. Леніна.

У виховній роботі велику допомогу надає нам щодня газета, сатиричний додаток «Зуброві на роги», які постійно висвітлюють передовий досвід кращих виробничників і гостро критикують недоліки.

136 членів Товариства об'єднані у фізкультурний колектив «Зубрення». В його секціях підготовлено немало спортсменів-розрядників, значківців ГТО, судів та громадських інструкторів.

Наприкінці хочеться відзначити, що на Мінському автомобільному заводі створені всі умови для праці, навчання, відпочинку членів Товариства. Колектив з честю виконує взяті соціалістичні зобов'язання, гідно зустріне 100-річчя з дня народження В. І. Леніна.

А. АЛЕКСЕЄНKOVA.
Старший інструктор відділу кадрів Мінського автозаводу по роботі серед глухих.

СЛОВО ПРО ЖИТТЯ ГЛУХИХ

У всенародному соціалістичному змаганні за гідну зустріч 100-річчя з дня народження В. І. Леніна понад дві тисячі членів Білоруського товариства глухих, які проживають і працюють у Могилівській області, стали на Ленінську трудову вахту.

Учбово-виробничі підприємства Могилівева та Бобруйська успішно виконують виробничі завдання.

Могилівський обласний відділ БілТОГ веде велику організаційну роботу серед членів Товариства. В клубах, червоних кутках проводимо лекції, бесіди, зустрічі з ветеранами праці, учасниками Вітчизняної війни.

У всій цій роботі нам велику допомогу надають наші передовики виробництва, працівники культурно-освітніх закладів. Серед них: член КПРС М. Алфіменко — директор Могилівського клубу, член КПРС М. Єзерський — ударник комуністичної праці, нагороджений орденом «Знак Пошани», член КПРС, активіст клубу А. Корольов та інші. Велику допомогу нам надають і чудотворні товариші. Хочеться сказати тепле слово про члена КПРС Є. Бдувал, яка сім років трудиться на посаді голови Бобруйського міжрайвідділу.

Колективи художньої самодіяльності тільки в минулому році обслужили понад 5 тисяч членів Товариства, дали понад 20 концертів.

Працівники обласного відділу часто виїжджають в села. Кожна така поїздка — це радісні зустрічі з сільськими трудівниками. Ми туди привозимо їм свіжу літературу, альбоми, проводимо бесіди. На такі бесіди часто приходять родичі глухих. На місці вирішуємо всі питання, які хвилюють наших членів Товариства. При цьому велику допомогу надають нам місцеві партійні та радянські органи, працівники колгоспів.

А. ГУЦЕНKOVA.
Голова Могилівського обласного відділу УТОГ.

БЛАГОРОДНА ПРОФЕСІЯ

РЕПОРТАЖ

Минувши широкий проспект, машина звернула ліворуч і, збавивши швидкість, вискочила на п'яту вулицю. Позаду залишилися димні ДРЕС, високі мохнаті сосни, серед яких містилися десятки будиночків. Володя, шофер, тепер уже неспішно і спокійно вів машину. Починалось робітниче селище. Десь за півгодини ми були вже на місці.

Захищена із півночі і сходу сосновим бором, школа-інтернат № 13 для туговухих дітей висвічувала широкими квадратами вікон. На осонні купе сонце встигло де-не-де розтопити сніг на шкільному подвір'ї.

Першими нас зустріли одні. Зразу ж за ворітьми, праворуч алеї, вони застигли на якусь мить. Я мимоволі приник до вітрового скла машини і посміхнувся. То була скульптурна група, схожість була разючою. Володя помітив моє здивування.

— Це що. Днями мені перешлиш дорогу лось. Розумієте, отак неспішно, спокійно, перед самою машиною. Перейшов трамвайну колію, пропустив трамвай і зник у сусідньому парку.

Поки ми розмовляли біля

під'їзду школи, до нас підійшов директор школи Василь Борисович Осовцов. Привітавшись. Спочатку перебивали один одного. Нарешті, коли перші хвилини вражень і взаємних запитань пройшли, я уважно слухав розповідь педагога.

Справді, за шість років існування школи-інтернату педагогічний колектив зробив немало в справі навчання і виховання дітей.

— З першого по дванадцятий клас, — говорив Василь Борисович, — наші педагоги готують дітей до самостійного трудового життя. Зрештою, все це слова, — продовжує він. — Давайте оглянемо господарство. Кажуть, що краще один раз побачити, ніж десять разів почути.

Просторі сонячні класи. Півколом розставлені парти, наочні посібники. Правда, зараз канікули, в класах тихо, і все ж не позбавляється враження: у всьому видно порядок.

— А це, — показує ліворуч Василь Борисович, — наш шкільний музей.

Справді багато часу приділяв педколектив дітям, щоб

прищепити їм любов до красивого. Про це говорять виставлені роботи учнів.

Ось у центрі залу макет пам'ятника-обеліска воїнам, які загинули смертю хоробрих, визволяючи Мінськ. Мені довелося оглянути його в місті. Тепер, порівнюючи його з копією, я не міг не віддати належне: витримані масштабні розміри, підібрані фарби і матеріал, а головне — виконаний макет бездоганно.

— А погляньте тепер, — почувся голос Василя Борисовича.

Підведене електричне освітлення ще більш підсилювало його схожість і строгу красу.

Будинок, де відбувся І з'їзд РСДРП, макет древнього Мінська, якому недавно сповнилося 900 років. Тут поряд з репродукцією картини В. Пузирьова «Чорноморці» — фрагмент «Ленінград у роки блокади». Матеріалом для дітей служать дерево, гіпс, глина, пластик, метал.

— А оце, — показує Василь Борисович, — ми готуємо до 100-річчя з дня народження Володимира Ілліча. Є у нас запальна мрія — до 100-річчя відкрити в школі куточок музею В. І. Леніна.

На стенді під скляним ковпаком — діюча модель броньовика, на якому у квітні 1917 року Ленін проголосив свою знамениту промову.

З не меншою любов'ю створений у школі-інтернаті куточок рідної природи. Серед макетів дерев — чучела птахів, у клітках живі птахи, а поряд — клітка для білок. Зовсім ручні вони, по черзі, граючись, крутять колесо.

— Малюта-першокласник та й старші, — зауважує директор, — у перервах відпочивають тут.

Я подумав: це справді прищеплює дітям любов до рідної природи, виховує у них людяність у поводженні з нею...

У години дозвілля, іноді у вихідні дні, в канікули силами учнів і педколективу опоряджена садиба школи. Тут свій стадіон, ігрові площадки, фонтан, посаджений молодий фруктовий сад.

— А ось і наша алея героїв, — не без гордості показує Василь Борисович. Голубі ялинки, квітники і алея ведуть до постаменту, на якому встановлено бюст Ілліча. Ліворуч і праворуч — бюсти героїв-комсомольців і героїв-піонерів, які віддали своє життя за Батьківщину в роки фашистської окупації.

— Тут ми в урочистій обстановці, — говорить Василь Борисович, — приймаємо у піоне-

ри, тут вони дають клятву вчитися і жити по Іллічу.

Якусь хвилину перед прощанням ми мовчали.

— Передавайте нашим друзям, педагогам шкіл-інтернатів України наше щире вітання. Хотілося б щоб наші колеги поділилися з нами своїми думками про те, як поставлено у них справу навчання і виховання дітей...

...Уже по дорозі в Мінськ я сидів і перебирав у пам'яті все почуте і все побачене, за яким стояла велика самовіддана праця колективу педагогів. І алея героїв, і сад, і берізки посажені дітьми, і експонатні музеї — за всім тим стоїть воля і терпеливе батьківське піклування про долю кожного учня.

Саме так, нелегкий труд педагога і разом з тим постійні пошуки стежок до дитячих сердець, чистосердечність і особистий приклад на протязі десяти років роботи в школі на виду в дітей роблять цю професію справді народною, задоволеною і благородною.

О. БОРИМЧУК.

Мінськ.

наше Життя 3

12 квітня 1969 р.

БІЛОРУСЬКИЙ СУСАНІН

У районному Будинку культури зібрались люди різних поколінь. З трибуни виступали і літні, і молоді люди. Потім на сцену піднялись піонери і пов'язали винуватцю торжества червоний галстук. Громадськість вшановувала його за подвиг у лихоліття війни з фашистськими загарбниками.

Душиною буває на Вітебщині червень. А у пам'ятному сорок четвертому році, як ніколи палило сонце. Обласний і деякі районні центри були охоплені подум'ям війни. Радянські війська вели кровопролитні бої по знищенню оточеного противника в так званому «Вітебському котлі».

Неспокійно жили в ті дні жителі села Застариння Плісської сільради. Ще до приходу радянських військ їх хати вищент спалив ворог. Маленькі діти, жінки, старики днювали і почували в окопах. Кожний з нетерпінням чекав звільнення.

Можливо, біда і обійшла б застаринців, якби не деякі обставини. На південь від села починається велика пуца, яка тягнеться майже до Ходців. Пуца, лісова трясина і острови надійно укривали від фашистів народних месників, які діяли у Бешенковичському, Сенненському та Вітебському районах...

І цей подвиг стався майже чверть століття тому, 28 червня 1944 року. Із лісу до окопів, в яких ховались застаринці, заспаившись, прибігли два підлітки і сказали:

— На узліссі багато німців і усі в офіцерській формі. Про щось сперечаються, лаються.

Ця звістка всіх схвилювала. Декілька чоловік вивозили на край житнього поля і почали спостерігати.

— Ідуть ценом на Застариння, — невдовзі повідомили вони.

— Люди добрі, рятуйте! Мій же Михайло у селі. Пішов за коровою. Його ж убили, — злякано проговорила Ганна Паса-

манова мати трьох маленьких дітей.

— І Катя Кареліна теж там, — промовив хтось.

— Хіба їх врятуєш? Заховають, то кожного убили. Поки що все в їх руках, — почувся чийсь голос.

Понад двісті фашистських офіцерів, серед яких немало було есесівців, досягли уже Застариння. Помітивши на згайрищах Михайла і Катерину, один гітлерівець випустив чергу із автомата вверх і закричав:

— Бігом сюди! — Пасаманов і Катерина підійшли.

— Хто добре знає дорогу через ліс у Ходці? — хтось сказав по-німецькому.

Михайло і Катерина переглянулись і нічого не відповіли.

— Ми говорим, ви можете провести німецького офіцера на Ходці? — на ламаній російській мові сказав другий есесівець.

Катерина жестами пояснила чого хочуть фашисти.

— Добре, панове офіцери. Я проведу вас у Ходці, — сказав Михайло. — Дорога туди мені знайома.

Бачили майже всі односельчани, які знаходились в окопах. Михайло Пасаманов і Катерина Кареліна поведи гітлерівців у ліс. У житті, нагородах фашисти схопили ще двох підлітків і теж забрали із собою.

Невдовзі вони були на узліссі. Михайло Потапович оглянувся і важко зітхнув. «Прощай, моя рідна земле, моя любима сторона... Прощайте мої рідненькі діти — Галина, Таня, Валентинка і ти, моя вірна подружка, Ганно. Востаннє я посилаю вам земний уклін...»

Життя його було простим і звичайним. В дитинстві Михайлові не повезло. Після хвороби залишився глухим. Зате фізично він ріс сильним. Був головною опорою батька у господарських справах. Пасаманови одні з перших вступили у колгосп і не шкодували сил, щоб зробити його багатим і

економічно міцним. А тут стала війна, довкола закрутилось, завихрилось.

Деякі з односельчан Михайла були на фронті, інші пішли в партизани, а він — глухий, вимушений сидіти в хаті. Порившись податись в діючу армію — не взяли. Хотів піти в партизани — теж відмовили. Правда, незабаром Пасаманов почав допомагати народним месникам, і кращого проводиря, ніж він, важко було знайти. Він неодноразово водив через трясину і хащі по гаємним стежкам бійців Романівської та Кирілівської партизанських бригад.

Про все це думав Михайло Потапович тепер, ведучи фашистів все глибше і глибше у ліс. Позаду чувся тупіт німецьких чобіт, на нього були нашілені пістолети. Наближався кінець. «Сам я готовий до всього, — міркував Михайло Потапович. — Ось лише хлопчиків жалю. Уб'ють, гади, невинних дітей».

Несподівано Пасаманов зупинився.

— Чому не йдеш? Вперед! — гаркнув есесівець.

— Болото тут, провалилось. Треба стежку пошукати, відповів колгоспник. — Ідіть, діти, пошукайте.

Пасаманов і хлопчики рушили у густі зарослі. За ними, баязко ступаючи по болоту, йшли два конвоїри. Перескакуючи із купини на купину, хлопчики швидко відірвалися від німців. Ще хвилинка, і їх уже не стало видно в чагарнику. Михайло Потапович зробив це навмисно, щоб затримати фашистів. Нарешті вони опам'ятались, схопили Пасаманова за комір, бігли його і лементували:

— Швайне! Шнейлер хенде! Капуть!

Михайло чекав пострілу в голову, чекав кінця. «Що, перелякались собаки?! Розумію, вам самим звідси не вибратись, — думав він. — Добре, зате знаю, що мені далі робити...»

— Пішли, панове офіцери. Скоро будемо у Ходцях! — коротко кинув він.

І вони пішли далі. Але Пасаманов вів фашистів не в Ходці, а в село Биково, поблизу якого стояли наші артилерійські і мінометні батареї.

Ось і Чорний струмок. Ще з дитинства Михайлові знайома тут кожна стежина, кожний її заворот. У яку хоч спеку на дно цих лісових хащ опустись — і по твоїй спині мурашки від холоду поповзуть.

Потім стежина повела через березняк. Перед Пасамановим постали красуні-дерева. Набігали думки одна не схожа на іншу. «Як багато у нашому краю чудесного... Як хороше тут... Десять недалеко повинні стояти наші батареї...» І тут раздався гарматний залп. Снаряди і міни лягли у саму гущу гітлерівців. Пасаманов чув тільки перші вибухи. Потім він упав на землю лицем, пробитий кулею есесівця. Поруч лежала мертва Катерина Кареліна.

...Михайло Потапович відкрив очі. Що з ним? Як він опинився тут, у польовому госпіталі? Треба швидше піднятися, його чекають рідні.

Але піднятися він не міг. Пасаманов закрив віки, напружив пам'ять... Так, він німців, чув гарматний залп наших батарей, а далі, що сталося потім?..

А події розгортались так. Розгромивши фашистське угруповання, наші артилеристи пішли вперед. Серед ворожих трупів вони побачили Михайла і Катерину. Михайло ще дихав. Куля, послана есесівцем, виявилася не смертельною. Ця обставина і врятувала життя герою.

І сьогодні у Застаринні живе людина дивної долі, справжній народний герой, білоруський Сусанін. Тепер йому біля семидесяти. Михайло Потапович, як і раніше трудиться в колгоспі. Тут він усіма поважаема і любима людина.

Є. СТОМІНОК.

БЕЗ ЄДИНОГО СЛОВА

Серед багатьох самодіяльних і професійних драматичних колективів столиці Білорусії — Мінська є один унікальний театр. За декілька років його існування артисти ні на сцені, ні на репетиціях не промовили жодного слова. У його репертуарі — «Без вини винуваті» О. Островського, «Барабанщиця» А. Салінського, «Костянтин Заслонов» А. Мовзона, «Лявоніха на орбіті» А. Макаєнка та інші.

Театр цей працює при республіканському Палаці культури Білоруського товариства глухих. Його актори створюють мистецтво близьке і зрозуміле усім, не дивлячись на свою

умовність. Це не звичайний творчий успіх артистів, а подолання «звукового бар'єра», який розмежовує актора не тільки з його партнером на сцені, але й із глядачем.

Щоб герої ожив перед глядачем, переконалим і виразним, щоб він заговорив із ним без слів, — потрібна особлива майстерність актора.

Десять років тому такі люди й склали ядро драматичного колективу, якому було суджено вирости у театр, який заслужив диплом Всесоюзного фестивалю самодіяльного мистецтва. Ось імена його засновників: інженер-конструктор інституту «Білдержпроект» А. Чистякова, мо-

дельник Мінського тракторного заводу А. Плужников, слюсар О. Грудинко, художник В. Міхельсон, культпрацівники М. Соломахо і Т. Кункін.

Із постановки п'єси О. Островського «Без вини винуваті», яку здійснено під керівництвом заслуженого артиста БРСР А. Є. Треппеля, власне, починається період зрілості самодіяльного драматичного колективу.

Вихованець театральної школи, із якої вийшли видні діячі білоруського мистецтва П. С. Молчанов, А. К. Ільїнський, К. Н. Санніков, С. М. Станюта, — А. Є. Треппель зумів об'єднати молодий колектив, запалити у ньому інтерес до творчості,

прищепити високу вимогливість у роботі над ролями.

Немало докладено зусиль до того, щоб розвинути творчі здібності кожного актора у потрібному напрямі. Так від спектакля до спектакля розвивався талант самодіяльних акторів.

Та чи не найбільший успіх випав на долю кожного актора в спектаклі А. Мовзона «Костянтин Заслонов».

З документальних кінокадрів (з них почався спектакль) герої перейшли на сцену. Це була справжня зацікавленість режисера. Про це заговорили спеціалісти, про це писали газети і журнали. Спектакль одержав високу оцінку критики.

Постановку тепло сприйняли земляки героя Білорусії, які особисто знали Костянтина Заслонова. Були на постановці і оршанські залізничники, які люб'язно надали артистам свій Палац культури. Мова жестів говорила глибоко і душевно. Все на сцені глядач зрозумів. Це велика заслуга артистів, які зуміли донести до глядача правду життя.

За спектакль «Костянтин Заслонов» театр міміки та жесту республіканського Палацу культури БілТОГ був удостоєний диплома першого ступеня Всесоюзного фестивалю самодіяльного мистецтва, а провідні актори — звання артистів Народного театру.

Тепер, готуючи гідну зустріч 100-річчю з дня народження В. І. Леніна, колектив театру працює над п'єсою К. Губаревича «Проста дівчина». Колектив багато докладає сил, щоб нова постановка була творчим кроком на шляху до вершин мистецтва.

В. ПРУСОВА.
Директор республіканського Палацу культури БілТОГ.

Ще хвилинка, і по цій залізничній колії пройде фашистський військовий ешелон... На фото: кінокадр із прологу до п'єси «Костянтин Заслонов» — народні месники закладають під колію вибухівку. Фото Л. КУНКИНА.

ШАШКИ

Турнір найсильніших

У шашковому турнірі, що відбувся в Хмельницькому Будинку культури глухих, перше місце зайняв чемпіон області з шашок Шкварун, а друге — Білецький.

На цих змаганнях три учасники вперше виконали другий спортивний розряд. Серед них — директор Будинку культури глухих Клейман та інші.

В. ЖУРБА.

Конкурс шашкової композиції

247 чоловік взяло участь у конкурсі шашкової композиції ровенської обласної газети «Червоний прапор». Найсильнішими виявились члени шашкової секції Ровенського клубу глухих. Вони набрали 39 очок і розділили перше — друге місце з представниками Інституту інженерів водного господарства.

Щоб виявити переможця було проведено жеребкування. В результаті перше місце зайняли студенти, а друге — члени шашкової секції клубу. Їх нагороджено цінними призами і дипломами обласного комітету по фізичній культурі та спорту.

В. КРИЖОВ.

Редактор В. ПІТЕНКО.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

м. Київ-5, вул. Червоноармійська, 76, тел. 67-38-43.

«НАША ЖИЗНЬ» — орган Центрального правління Українського общества глухих.

Київ, друк. УВН-3.
Зам. 440. 5040. 69 р.